

NOVICIJA

GODINA VII • BR. 1(6) • NOVICIJATSKA GODINA 2009/2010.

800.

obljetnica

franjevačkog pokreta

Pohvale stvorova

*Svevišnji, svemogući dobri Gospodaru,
tvoje su hvale, slava i čast
i blagoslov svaki!*

*Samo tebi dolikuje, o Svevišnji moj Gospodaru,
i nijedan stvor nije dostojan tebe spominjati.*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru,
sa svim tvojim stvorovima,
posebno s Gospodinom bratom Suncem,
koji je dan i njime nas rasvjetljuješ.
I ono je lijepo
i blista velikim sjajem
i tebe, o Svevišnji, označava.*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru,
po bratu Mjesecu i Zvijezdama!
Na nebu ti ih oblikova sjajne, dragocjene i lijepe.*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru, po bratu Vjetru,
po Zraku, i po oblacima i vedrini,
i svakomu vremenu,
kojim uzdržavaš
svoje stvorove!*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru, po sestri Vodi,
koja je veoma korisna
i ponizna, dragocjena i čista!*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru,
po bratu Ognju
kojim rasvjetljuješ noć.
On je lijep i ugodan
i snažan i jak.*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru,
po sestri Zemlji, našoj majci,
koja nas uzdržava i upravlja
i proizvodi razne plodove
sa šarenim cvjetovima i travom.*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru,
po onima koji iz tvoje ljubavi praštaju,
i podnose bolest i nevolje.*

*Blaženi oni, koji ih budu u miru podnosili,
jer će od tebe, o Svevišnji, biti okrunjeni.*

*Hvaljen budi, moj Gospodaru,
po sestri Smrti našoj tjelesnoj,
kojoj nijedan živi čovjek ne može izbjeći.*

*Jao onima koji umiru
u smrtnim grijesima!*

*Blaženi koje će ona naći
u tvojoj presvetoj volji,
jer im druga smrt neće nauditi.*

*Hvalite i blagoslivljajte mog Gospodara,
zahvaljujte i služite mu
u poniznosti velikoj.*

List novicijatâ Franjevačkih
provincija s područja
Hrvatske,
Bosne i Hercegovine
i Slovenije.

Godina VII. br. 1(6)

IZDAVAČ:

Novicijati Franjevačkih provincija
s područja Hrvatske,
Bosne i Hercegovine
i Slovenije

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
Fra Marko Ešegović

FOTOGRAFIJE:
Iz arhiva Novicijatâ

ADRESA UREDNIŠTVA:
Franjevački novicijat Gorica-Livno
Gorička cesta bb
BiH - 80101 Livno
tel/fax: 0038734 201 390
e-mail:
novicijat.bs@gmail.com

OBRADA I PRIJELOM TEKSTA:
Fra Želimir Gogić

LEKTURA I KORETKURA:
fra Goran Barešić
fra Emanuel Josić

TISAK:
Tiskara List d.o.o.

TIRAŽ:
1000

RIJEČ UREDNIKA

Poštovani čitatelju!

U ruci držiš šesti broj glasila «Novicijat» koji jednom godišnje uređuju novaci franjevačkih provincija s područja Bosne i Hercegovine, R. Hrvatske i R. Slovenije. Ovaj broj izlazi po završetku novicijatske 2009/2010 godine, kada su – sada već bivši novaci – s prvim privremenim zavjetima zasjeli u klupe teoloških fakulteta u želji da jednoga dana postanu franjevački svećenici.

U ovom broju donosimo, kako je to već ustaljeni običaj, izvješća iz života pojedine novicijatske zajednice. Nažalost, ove novicijatske godine nisu sve provincije imale svoje novicijate, nego su bile svedene na novicijate na Gorici u Livnu, na Humcu i na Trsatu koji je ugostio jednog novaka Splitske i dvojicu Zadarske franjevačke provincije. Domaćini našeg upoznavanja ili prvog zajedničkog susreta bili su hercegovački novaci. Drugi naš zajednički susret bio je na izvorištu franjevačkog Reda, u Asizu i okolnim franjevačkim mjestima. Dogodio se poslije Uskrsa ove godine. Oba ova susreta pročitajte u ovom broju!

Kao franjevci u ovoj novicijatskoj godini proslavili smo 800. obljetnicu franjevačkog pokreta. Naša Franjevačka provincija Bosna Srebrena ovih dana dala je Crkvi još jednog biskupa – prof. dr. fra Marka Semrena. Poklanjamo vam njegovu fotografiju kao i iscrpne podatke o njegovom životu. Naime, mnogo godina je proveo kao odgojitelj novaka i bogoslova, a na novu biskupsku službu otišao je s mjesta gvardijana samostana Gorica – Livno u kojemu je bio i predavač novacima.

I na koncu, tu je i intervju s Fra Lovrom Gavranom, provincijalom Bosne Srebrene koji govori o svom duhovnom pozivu, misionarskom životu među albanskim katolicima i dr.

MIR I DOBRO!

Naslovnica: Susret novaka u Međugorju

SADRŽAJ

Novicijat Humac.....	4
Novicijat Trsat.....	8
Novicijat Gorica-Livno.....	12
Međuprovincijski susret novaka.....	19
Novaci u Asizu.....	21
Interview s fra Lovrom Gavranom.....	25
Proslava 800. obljetnice osnutka franjevačkog reda...28	
Naši dobrotvori.....	30
Adrese novicijata.....	31

NOVICIJAT HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE UZNESENJA BDM

Novicijat na Humcu

4

Misli mrznu i krv se u žilama ledi od same pomisli na Kristovu golgotsku bol i na njegovo propeto tijelo i na križ s kojega je konačno progovorio i ocu nam Franji, u ono doba. Ta je logika Božje ljubavi duboko potresla asiškoga mladića te je spremno i odvažno čitav svoj život posvetio svjedočkom naviještanju i razglašivanju Istine i Pravde proglašene s krvavoga prijestolja. Svojim je načinom

života oduševio mase umbrijskoga srednjovjekovlja te mu je na lice i naličje udario neizbrisiv biljeg na kojemu se i danas hrane oni koji žele, unatoč sve-mu, poći za ovim svecem spartanskoga duha, čovjekom izvornim po maksimi i imperativu života i rada, a ne priučenim kakvim krnjim ovozemnim doktrinama koje vremenom hlape, blijede i tonu u zaborav. I danas nam je privlačan Franjo,

gorostas nutarnjega mira i sreće, jer jednostavno i vedro u svojim spisima kao na pladnju iznosi jezgru osmišljena života, bivovanja prožeta Kristom, Logo-

som, Smislom, ucjepljujući u sebe kategoriju nepoznatu suvremenoj općedruštvenoj misli, a svetost joj je ime. I u buri i vihoru sadašnjice, u epohi problema koji suludo

prelaze u beskonačna otvorena pitanja na koja se ne daje suvisao odgovor, u vremenu nebrojenih dikтата koji jedan za drugim sve to brže nepregledna mnoštva omamljuju, zasljepljuju i laskavim jezicima svirepo strovaljuju u ponor i propast, isprječuje se ponizni brat iz Asiza, lučonoša neprijepornih vrjednota i ideala. Eto, njemu se divimo! Za njim smo pošli! Pa kad i padnemo, znamo da je pad samo još jedan jak zov da se ustane i hrabrije pođe naprijed, k vrhuncima, k Idealu.

Ima nas petorica novaka na Humcu. Dolazimo s različitih strana Hercegovine. Naš je brat fra Alen Pajić djetinjstvo proveo u župi sv. Josipa Radnika na Počiteljbrdu, fra Augustin Čordaš u župi sv. Ivana evanđelista u Mostaru, fra Tomislav Smoljana potječe iz župe sv. Jakova u Međugorju, fra Damir Čamber iz župe Bezgrješnoga začeca BDM u Posušju, a fra Ivan Penavić iz župe Uznesenja BDM na Širokom Brijegu.

Kratke povijesne crtice novicijata na Humcu

Novicijat na Humcu postoji od 1867. Godine 1941. izgrađen je novi samostan u Tomislavgradu te je novicijat preseljen u njega, no zbog ratnih događanja i opasnosti novicijat ponovno seli na Humac. Dolaskom komunističke vlasti Hercegovačka franjevačka provincija postala je posebnom metom i užasnim progonstvom te je došlo do zabrane bilo kakvog djelovanja njezinih odgojnih ustanova i zavoda. Pomoć je tada pružila provincija Bosna Srebrna primivši 1946. hercegovačke novake u svoj novicijat u Kraljevoj Sutjesci. Godine 1959. zbog velikog broja dio je novaka premješten u Slano, odakle su za Božić iste godine opet na Humcu.

1997. zbog "hercegovačkog slučaja" generalni ministar Reda fra Hermann Schalück zabranio je Provinciji novicijat. Nakon održavanja Provincijskog kapitula 2001. Provincija je opet dobila pravo primanja novaka u novicijat, ali zbog određenih ustrojstvenih razloga novaci su i dalje boravili izvan Provincije, tj. u novicijatu na Gorici kod Livna s novacima provincije Bosne Srebrene.

Hercegovački novaci su ponovno na Humcu od 2005. godine. Opet su u samostanu gdje su ostavljeni neizbrisivi tragovi novačkog života i djelovanja. Veliki i divno uređeni novicijatsko-samostanski vrt uređivali su kroz više od stotinu godina boravka na Humcu.

Predstavljanje

Franjevački smo habit obukli o blagdanu sv. Bonaventure, 12. srpnja prošle godine. Novicijatsku smo godinu započeli pod vodstvom našega meštra fra Slavka Solde i domeštra fra Miljenka Miće Stojića. Ubrzo smo uhvatili ritam novicijatskoga života, ljeto je minulo još brže, a onda je uslijedio radni dio godine - jesen, zima i proljeće.

Sam program našega novicijata ne razlikuje se uvelike od programa ostalih franjevačkih novicijata diljem Lijepe naše. Od vremena do vremena, radi što

Na stazi krunice

boljega upoznavanja provincijskih kuća i naših fratara, odlazimo u jednodnevni ophod po Provinciji. Naša Provincija prostorno nije velika, a ni odveć stara, ali je ustrajnim zalaganjem svijetlih otaca franjevac, koji je namriješe, ni iz čega prerasla u pojam duhovne veličine, bastion prosvjete, u lik moćne majke koja nepokolebiva i dalje okuplja svoju djecu i čuva ih u krilu. Hercegovačka je provincija, od samoga svoga začetka, usprkos nedaćama što su je tukle sa svih strana, ljubomorno nje govala kuću novicijata i njezine gojence. To čini i danas. I zato, neizmerna je čast i milost bila postati dionikom Franjevačkoga reda u 800. godini od njegova osnutka i k tomu u Provinciji u kojoj je povijest bila pisana gorljivim i žarkim zamasma pera. Na garištu minulih vremena, poučeni junačkim životom pradjedova, življenim iz vjere na način Sveca iz Asiza, crpimo neugasivu nadu u bolje sutra, otvaramo vlastite vidokruge i povjeravamo čitavo si biće onomu iza eternih granica. Preta-

Franjo i vuk uskoro će biti u cvijeću

Novački vrt

I vrt nam treba biti uredan

Život u Novicijatu je ljepši s nogometom

kanje evanđeoske istine u konkretnu svakodnevicu jest radikaln i zahtjevan životni imperativ, čije je ostvarenje grčevito i bolno, a opet tako uzvišeno i prepuno nepatvorene ljepote. Hvala ocu i bratu Franji što nam je put kršćanskoga zrenja predočio nenametljivo, jednostavno i ponizno. Isto tako, hvala svima koji se trude oko nas novaka i svima onima koji mole da ustrajemo na svom hodu do konačne zore uskrснуća.

Fra Ivan Penavić

NOVICIJAT NA TRSATU

Svetište Majke Božje Trsatske ima svoju povijest. Ima svoju predaju. Ima svoju dušu koja prigranjuje svakoga tko je žedan utjehe, nade, vjere, ljubavi i dobrih savjeta. Poznato je kao mjesto Gospinih milosti, Gospinih hodočasnika koji se slijevaju i upravljaju svoje molitve i želje nebeskoj Majci. Trsat je glasovito mjesto po čuvenim i drevnim „Trsatskim stubama“, ali i trsatskim franjevcima koji su već pet stoljeća čuvari Svetišta. No, je li Trsat poznat kao najvažnija odgojna kuća, novicijat?

Prije nego je sluga Božji o. Vendelin Vošnjak osnovao provinciju sv. Ćirila i Metoda (1900.) kuća novicijata je bila upravo ovdje na Trsatu. Kasnije, silom prilika, novicijat mijenja svoje lokacije po različitim samostanima naše Provincije: Vukovar, Bač, Krapina, duže vremena u Cerniku. Međutim sama važnost novicijata u kojem se kontemplacija i akcija isprepliću negdje više, negdje manje, ponovno je vratila mlade naraštaje novaka u Hrvatski

Kuća novicijata

Nazaret.

Uz bogatu prošlost mjesta ni sadašnjost ne zaostaje. Budući da novicijat traje samo godinu dana i da svake godine dolaze nove generacije u različitom broju,

KUĆA NOVICIJATA NA TRSATU

Kuća novicijata Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda smještena je na drugom katu franjevačkog samostana na Trsatu. Trsatski samostan nije neka pravilna i jednostavna građevina, više je to kompleks zgrada. Nakon požara 1629. godine na mjestu starog frankopanskog trsatskog samostana iz 15. st. podignuta je zgrada sadašnjega samostana koja je tijekom stoljeća više puta dograđivana i prerađivana. Na Trsatu su u više navrata otvarane franjevačke bogoslovne škole iz potrebe za obrazovanjem mladih franjevaca. Nakon što je o. Vendelin Vošnjak 1900. osnovao Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda na Trsatu svoje mjesto nalazi i kuća novicijata koja se, nakon nekoliko promjena lokacija, 1978. godine ponovno vraća na Trsat gdje se i danas nalazi.

samostanska atmosfera je dinamična i zahtjeva brzu prilagodbu.

Ove godine u novicijatu smo devetorica novaka i to iz tri provincije. Fra Ante Bilaver (Škabrnja) i fra Ivan Batinić (Zadar) su iz Franjevačke provincije sv. Jeronima, iz Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja je fra Miroslav Kravarušić (Zagreb) te ostali iz Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda: fra Mario Moher (Đakovo), fra Mate Bašić (Zagreb), fra Nikola Kaurin (Otok), fra Damir Burlić (Garešnica), fra Hrvoje Nikolić (Sikirevci) i fra Božo Saraf (Beč).

Naš život ovdje na Trsatu, u novicijatu ide svojim laganim ritmom dnevnog reda. Dan nam počinje jutarnjim hvalama Bogu iz Jutarnje molitve časoslova u 6:30 sati. Svako jutro, osim subote i nedjelje, nakon Jutarnje uranjamo u meditativno razmatranje Evanđelja sve

do 7:15. Poslije duhovne okrijepe slijedi ona tjelesna, doručak. Svoje vrijeme u novicijatu trebamo iskoristiti i za čitanje svetopisamskih tekstova a za to je predviđeno vrijeme 8:00 do 9:00 kada se vježbamo u „Lectio divina“.

U novicijatskoj nastavi svakog dana, u raznovrsnom rasporedu predmeta i predavača, od duhovnosti, preko povijesti Reda i Provincije do liturgije svatko može naći nešto zanimljivo za sebe, što može ugraditi u svoju vlastitu duhovnost. Predavači su

Rekreacija poslije večere

naša braća iz samostana i svaki dan pokazuju smjer – franjevaštvo, a na nama je da teoriju prenesemo u praksu, u rad, u naš svagdašnji život. Kad zvono otkuca podne znak je za „Anđeo Gospodnji“ i molitvu Srednjeg časa i Službe čitanja. Slijedi ručak, rekreacija i osobne zanimacije sve do 16:00 sati kad molimo krunicu, zatim počinje vrijeme studija koje traje sve do Večernje molitve u 18:00 sati. Euharistija nam je naravno vrhunac dana, susret s Gospodinom u večernjoj svetoj Misi u 18:30 sati; ona nosi značenje za svakoga od nas osobno, ali i za zajednicu u kojoj se možemo prepoznati kao franjevci,

kao ljudi Euharistije i liturgije. Navečer, poslije večere najčešće se posvećujemo rekreaciji, talijanskom jeziku, a posebnost novicijatskoj atmosferi daje tišina poslije Povečerja u 21 sat.

Tako nekako izgleda naš život ovdje. No, koliko god se trudio opisati, dočarati i objasniti život u novicijatu on se ipak najbolje upoznaje i osjeća u živom odnosu, u zajednici. Cilj nam je u potpunosti jasan: po primjeru sv. Franje

nasljedovati Raspetoga. Već kao novaci moramo se učiti osjećaju za siromaštvo, poslušnost i čistoću, već u novicijatu moramo gledati u budućnost, ali živjeti u sadašnjosti i upravo ovaj trenutak ispuniti kako najbolje znamo.

Fra Božo Saraf

Noviciijat - jučer, danas, sutra

Sve je počelo, sada već davnog 5. rujna 2009., točnije, u 6 sati ujutro kada smo se, još pospani, obukli u habit i postali franjevci. Na oblačenju su sudjelovali, uz braću iz samostana i provincijalni ministri fra Željko Železnjak i fra Ivan Sopta, te delegat provincijala Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, fra Zoran Jonjić. Ovaj noviciijat je ujedinio tri hrvatske franjevačke provincije jer je po prvi puta u povijesti splitska Provincija svoga jedinog novaka poslala u drugi noviciijat.

Kao novopečeni franjevci odmah

Nešto se i radilo ovo vrijeme novicijata

samo se uključili u završnu proslavu 800. obljetnice franjevačkog Reda koja je tih dana održana u Zagrebu, od 17-19. rujna. Tek što smo sabrali dojmove s tog putovanja već je došao listopad kada smo pošli na susret novaka u Međugorje. Po povratku iz Hercegovine započela je nastava, svakodnevni studij, molitva i vrijeme posvećeno za rad na samome sebi. Kroz subote u prosincu, uoči svake adventske nedjelje, pripremali smo adventske večeri kao pripravu za Božić. Uslijedilo je slavlje Božića, a potom i

10

Adventske večeri

Nove Godine. U samostanskom podrumu pripremili smo jednosatni program za braću i sestre trsatskog samostana. Za sve one koji su navikli na bijeli Božić, a ovdje ga nisu imali prilike takvog doživjeti, pobrinuo se magister i poveo nas na skijalište Platak. Uključili smo se i u proslavu dijamantne mise fra Bonaventure Duda, 10. siječnja 2010. u Zagrebu. U želji da nam uputi nekoliko riječi, pozvao je Generalni

S dočeka Nove godine

Pravilo izgovarajući ga napamet prije ručka u samostanskoj blagovaonici, a popodne predvodili smo križni put. Nekoliko sati predavanja održao nam je jubilarac fra Bonaventura Duda. Nakon Uskrsa uputili smo se na hodočašće u Asiz zajedno sa novacima iz Livna i Humca te dvojicom kapucinskih novaka iz Rijeke. Kako je došlo lijepo vrijeme, priroda je nabujala te se ukazala potreba za uređenjem brda na kojem se nalazi križni put – Fortice.

Svetkovina Gospe Trsatske koju smo proslavili 10. svibnja otvorila je godinu hodočašća koja će trajati sve do studenog. Sve je više posla sa hodočasnicima, posebno subotama koje su za njih rezervirane. Pred nama su i duhovne vježbe u lipnju koje su priprema za prve redovničke zavjete. U srpnju ćemo posjetiti otok Sveti Petar, nakon toga dolazi još veća hodočasnička gužva, no tada se već pripremamo za odlazak sa Trsata, početkom rujna, kada ćemo položiti prve redovničke zavjete na što smo čekali

ci j e l u
g o d i n u
p r i p r a -
v e. Tu se
ostvaruje
Božji plan
sa nama.
I što još
reći osim
toga da
svima bude s Božjim blagoslovom
MIR I DOBRO!

S Generalnim ministrom Reda

ministar na susret franjevačke odgajnice i odgojitelje, objedinivši tako dva važna događaja u jedan dan.

Kako je zima u Rijeci blaga, barem kad nema bure, nastavili smo i u tom periodu igrati nogomet svakog ponedjeljka. Pridruživali su nam se i braća kapucini, framaši grada Rijeke te beskućnici iz Prihvatilišta. Da radost novaka bude potpuna održana je samostanska tombola u kojoj nitko nije ostao praznih ruku. Sve ono što je bilo za konzumirati trebalo je potrošiti prije korizme jer su tada nastupili isposnički dani, kako u svakom novicijatu tako i kod nas. Svakog korizmenog petka polagali smo

Zameo ih snijeg

fra Miroslav Kravarušić

NOVICIJAT FRANJEVAČKE PROVINCIJE BOSNE SREBRENE

Dana 12. srpnja 2009. godine Franjevačka provincija Bosna Srebrena dobila je prinovu od pet novaka, koji su istog dana obred oblačenja imali u posavskoj župi Tolisa. Petorica braće koji su odlučili slijediti Kristov put stopama svetog Franje, dolaze iz gotovo svih krajeva drage nam Bosne. Najstariji i jedini postulans među njima jest Fra Bojan Martinović iz župe Podmilačje. Drugi po redu je Fra Ivan Mijatović iz Tolise. Slijede Fra Ivan Brković iz Doljana kod Rame i Fra Juli-

jan Madžar iz župe Kiseljak. Najmlađi je među njima fra Danijel Stanić, također iz Kiseljaka.

Nas petorica ćemo u idućih godinu dana boraviti u franjevačkom samostanu Gorica u Livnu. Samostan osim nas novaka broji i trinaesticu braće svećenika. Gvardijan samostana je fra Marko Semren. Za nas novake i naš odgoj odgovorni su fra Marko Ešegović – meštar i s njim fra Anđelko Barun, njegov prvi pomoćnik i domeštar.

Prije samog oblačenja često su nam govorili kako godina novicijata zapravo ne predstavlja nikakav problem, nego pak godina u kojoj se uz nevelik trud postižu dobre navike koje ostaju cijeloga života. U to smo se već u prvih mjesec dana uvjerali. Danas vrijeme provodimo u zajednici s braćom, pomažući im kad god što treba. Čistiti dvorište oko samostana, pobrati kruške ili šljive, prati suđe i obavljati druge kućanske

Novaci s mešтром fra Markom

poslove više nam ne predstavljaju nikakav problem niti ikakav napor.

Vjerujemo kako će nas na našem putu pratiti Božji blagoslov. Unaprijed zahvaljujemo svima koji nas prate i materijalnom pomoći, dok posebnu zahvalu upućujemo onima koji nas danomice Bogu predaju u svojim molitvama. Hvala!

fra Danijel Stanić

U Biloj na proslavi sv. Franje

Novicijat u zadnja dva stoljeća

- 1882. - 1911.** – FOJNICA, samostan Duha Svetoga
- 1911. - 1913.** – GUČA GORA, samostan sv. Franje Asiškog
- 1913. - 1920.** – KRALJEVA SUTJESKA, samostan sv. Ivana Krstitelja
- 1920. - 1930.** – FOJNICA, samostan Duha Svetoga
- 1930. - 1942.** – GORICA-LIVNO, samostan sv. Petra i Pavla
- 1942. - 1943.** – BISTRİK (SARAJEVO), samostan sv. Ante
- 1943. - 1945.** – novicijata nije bilo
- 1945. - 1973.** – KRALJEVA SUTJESKA, samostan sv. Ivana Krstitelja
- 1973. - 1974.** – HUMAC (LJUBUŠKI), samostan sv. Ante
- 1974. - 1985.** – VISOKO, samostan sv. Bonaventure
- 1985. - 1992.** – BISTRİK (SARAJEVO), samostan sv. Ante
- 1992. - 1995.** – MONOPOLI (Italija), samostan sv. Franje Paulskog
- 1995. - 1997.** – BELMONTE (Italija),
- od 1997.** – GORICA-LIVNO, samostan sv. Petra i Pavla

*Samostan
Kraljeva Sutjeska*

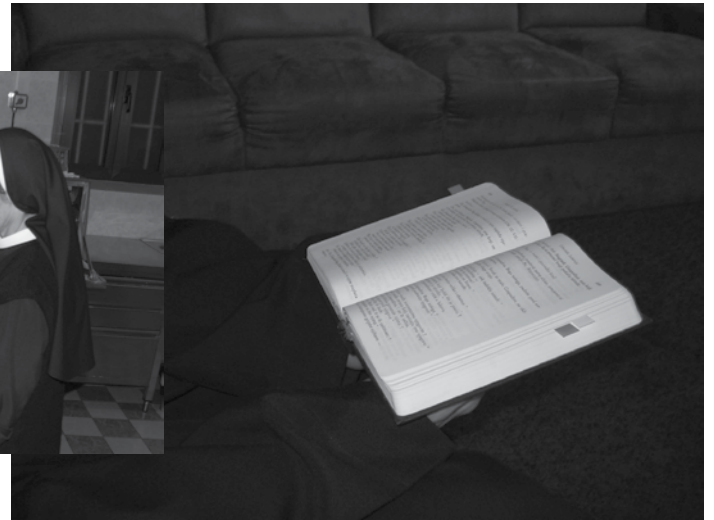
Predstavljanje

Novicijat u slici...

U kuhinji rado pomažemo časnim sestrama →

Kroz godinu novicijata izučavamo život sv. Franje ↓

Svakodnevno molimo časoslov ↑

Rado pomažemo u održavanju čistim i lijepim samostanskog okoliša. ↓

Braći za objed lijepo serviramo →

← Nađe se vremena i za odmor

Adoracija petkom poslijepodne →

BENIGNITATE!

 Sveti Otac Benedikt XVI. imenovao je člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Marka Semrena pomoćnim biskupom banjolučkim dodjeljujući mu naslovnu biskupiju Abaradira. Ovu odluku Svetog Oca objavio je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup mons. Alessandro D'Errico 15. srpnja na svetkovina sv. Bonaventure, zaštitnika banjolučke biskupije i katedrale.

 29. kolovoza 2010. godine, bivši gvardijan franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu fra Marko Semren slavljem svečane svete mise oprostio se s vjernicima i samostanskom zajednicom.

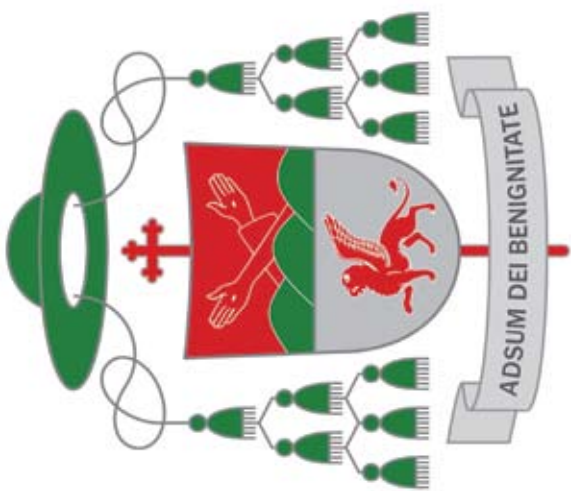

 18. rujna 2010. godine, u katedrali sv. Bonaventure u Banjoj Luci, obavljen je obred biskupskog ređenja mons. dr. Marka Semrena.

 Ovim putem novaci Bosne Srebrene zahvaljuju se na svemu bivšem gvardijanu i profesoru i žele mu obilje Božjeg blagoslova u obavljanju nove službe!

mons. dr. Marko Semren,
pomoćni biskup banjolučki

ADSUM DEI

Grb mons. Marka Semrena podijeljen je na dva polja: gornje crveno i donje srebrno. U središtu crvenog polja je franjevački grb koji obuhvaća i sv. Bonaventuru zaštitnika banjolučke katedrale i banjolučke biskupije. Crvena boja izražava Božju dobrostivost. Na prijelazu iz crvenog u srebrno polje nalazi se zelena boja (boja nade) s vrhovima dinarskog gorja – vrhova Troglava oznaka biskupova rodnog mjesta (župa Bila/Livno). Srebrna boja označava franjevačku provinciju Bosnu Srebrnu kao i samo prezime Semren, a simbol evanđeliste Marka, biskupovo ime, simbol je krilatog lava koji naglašava kraljevsko dostojanstvo Isusa Krista „Lava iz koljena Judina” i uskrslog Krista koga je propovijedao.

Biskupsko geslo „Adsum Dei benignitate” (Po dobrostivosti Božjoj evo me) naglašava dobrostivost Božju sadržanu u franjevačkom grbu u raspetoj ljubavi koja povezuje Krista i sv. Franju i po Franji sve franjevce s Kristom kao i mučenike banjolučke biskupije, ali i spremnost na vršenje volje Božje u poevanđeljenju svijeta. Križ crvene boje (Uzvišenje sv. Križa zaštitnik je Bosne Srebrene) povezuje sve dijelove u jednu cjelinu i usmjerava na uskrsnuće – život vječni po križu.

Biskup Marko Semren rođen je 9. travnja 1954. godine u župi Bila kraj Livna od roditelja Joze i Mare r. Barać. Osnovnu školu završio je u Biloj, Guberu i Livnu, Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, novicijat na Humcu/Ljubuški, filozofsko-teološki studij na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Služio je obvezni vojni rok. Franjevačko odijelo obukao je 15. srpnja 1973. Privremene zavjete položio je 10. srpnja 1974. u Sarajevu, a svečane 13. travnja 1980. u Gornjoj Dubici, u bosanskoj Posavini. Za đakona je zaređen 14. prosinca 1980., a za svećenika 29. lipnja 1981., oboje po rukama nadbiskupa Marka Jozinovića u Sarajevu. Nakon toga studirao je na Papinskom Sveučilištu Antonianum u Rimu gdje je magistrirao 1985. godine, a potom i doktorirao 1986. godine iz područja franjevačke duhovnosti. U svom svećeničkom vijeku obnašao je razne dužnosti: kapelan u Docu, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, prvi i drugi meštar te duhovnik bogoslova i gvardijan Franjevačkog samostana Gorica/Livno od 2009. do imenovanja biskupom. Bio je i provincijski defnitor i generalni vizitator.

Međuprovincijski susret franjevačkih novaka

Novaci s meštrima

godinu kušnje provode u novicijatu na Trsatu. Ukupno je bilo devednaest novaka: po pet hercegovačkih i bosanskih, devet hrvatskih (od toga 6 trsatskih, 2 zadarska i 1 dalmatinski), a njima i njihovi meštri, fra Slavko Soldo (Humac), fra Marko Ešegović (Livno) i fra Zoran Bidić s domeštrom fra Krunoslavom Kolarićem (Trsat).

Drugi dan druženja novaci su proveli upoznavajući Hercegovačku franjevačku provinciju. Prvo su posjetili kuću Provincijalata u Mostaru gdje su im dobrodošlicu zaželjeli provincijal fra Ivan Sesar i samostanska braća.

Nakon upoznavanja sa stradanjima samostana u posljednjem ratu i njegovom obnovom s posebnim naglaskom na vjersko-kulturnoj djelatnosti, novaci su se uputili u samostan na Široki Brijeg gdje su također srdačno primljeni i upoznati s mnogim vjersko-kulturnim blagodatima koje ovaj samostan pruža. Nakon ručka

Od četvrtka do nedjelje, 8.-11. listopada 2009. godine, održan je Međuprovincijski susret franjevačkih novaka Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske. Domaćini ovogodišnjeg susreta bili su Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM i njihov novicijat na Humcu, dok je za mjesto susreta izabrano Međugorje.

Prvi dan susreta novaci su započeli s molitvom krunice i svetom misom, a nakon večere uslijedilo je predstavljanje novicijata. Čast da se predstave prvo su imali domaćini, a zatim su uslijedila predstavljanja novicijata sa Trsata i Livna. Kako ove godine nemaju novicijata na susretu nisu sudjelovali članovi Slovenske franjevačke provincije, dok su predstavljeni još novicijat Zadarske franjevačke provincije i novicijat Dalmatinske franjevačke provincije, premda njihovi članovi

Molitva časoslova

sa samostanskom braćom uslijedio je posjet samostanu i braći na Humcu u kojem je između ostaloga – kako smo već rekli – smješten novicijat Hercegovačke franjevačke provincije. Ovdje smo se upoznali s molitvenim i radnim životom braće novaka ali i hercegovačkih postulanata, jer su i oni u ovom samostanu našli svoje prebivalište. Iza upoznavanja života zajednice uslijedilo je sportsko

druženje. Odigran je mali nogometni turnir na kojem su pobijedili novaci iz Livna.

U večernjim satima nakon molitve svete krunice u crkvi s narodom, slavljena je sveta misa koju je predvodio mnogopoštovani provincijal fra Ivan Sesar, te održao poticajnu propovijed za novake.

Treći dan susreta novaci su proveli u Međugorju. Prijepodne su hodočastili na brdo ukazanja moleći svetu krunicu. Nakon molitve posjetili su «Majčino selo» i «Kuću Milosrdnog Oca» u kojoj su slušali životne priče mladića koji su u ovoj ustanovi kako bi se odvikli od narkotika, a poslije su s njima zajedno i ručali. Popodne su hodočastili na brdo Križevac moleći put križa. Uvečer su sudjelovali s narodom na svetoj misi, a poslije večere bili su i na klanjanju pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Nedjelja je bila zadnji dan susreta. Ovo četverodnevno druženje započelo je sa svetom misom a tako i završava. U međugorskoj župnoj crkvi nakon zajedničke sv. mise s naro-

dom napravili su i nekoliko zajedničkih fotografija – za uspomenu. U podne su s braćom franjevcima objedovali, zahvalili im na srdačnoj dobrodošlici i lijepom prijemu. Na samom koncu u ime župne zajednice novacima se obratio međugorski župnik fra Petar Vlašić čestitavši im na njihovom životnom odabiru uz želje da ustraju na Božjem putu!

Rekreacija

Fra Kruno Kolarić,
II. meštar novaka
hrvatske franjevačke
provincije sv. Ćirila
i Metoda

Fra Slavko Soldo,
meštar novaka
Hercegovačke
franjevačke
provincije
Uznesenja BDM

Fra Marko Ešegović,
meštar novaka
Franjevačke
provincije Bosne
Srebrenе

Fra Zoran Bibić,
I. meštar novaka
hrvatske franjevačke
provincije sv. Ćirila i
Metoda

Novaci u Asizu

Naši su novaci od 12. do 19. travnja bili na hodočašću u Asizu, organiziranom za sve franjevačke novake na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Sudjelovali su novaci sljedećih franjevačkih provincija: Hrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda sa svojih šest novaka, dalmatinskih provincija Presvetog Otkupitelja i Sv. Jeronima s ukupno trojicom novaka, hercegovačke provincije Marijina Uznesenja koja broji petoricu, a na put su krenula četvorica, te provincije Bosne Srebrene sv. Križa sa svojom četvoricom novaka. Uz navedene, na put su krenula i dvojica novaka Hrvatske provincije franjevaca kapucina. U pet dana provedenih u Italiji, obišli su sva ona mjesta, koja je sveti Franjo Asiški blagoslovio svojim svetim životom. Vidjeli su gdje je živio onaj koji je utemeljio njihov Red i kojega oni žele nasljedovati.

U ponedjeljak, 12. travnja, mi livanjski novaci, krenuli smo s Gorice u prijepodnevnim satima. Na putu prema svojoj prvoj destinaciji, posjetili smo franjevačku župu sv. Ante Padovanskoga u Bihaću. Tamošnji nas je župnik ugostio, na što smo nastavili svoje putovanje. Poslijepodne smo ugodno dočekani u marijanskom svetištu na Trsatu u Rijeci. Ondje smo večeravši i

U crkvi sv. Damjan

prenoćili, a onda i na put krenuli. Ovaj je put cilj bio najznačajnije mjesto za Franjevački red – rodno mjesto sv. Franje Asiškoga.

Istog dana smo već oko 16 sati bili u velikom samostanu sv. Damjana, koji je postao poznat po križu s kojeg je Bog 1205. godine pozvao Franju da popravi njegovu Crkvu. Tu je trošnu crkvu Franjo popravio vlastitim rukama, a zanimljivo je kako su zidovi te prve crkvice ostali sačuvani do danas. Godine 1225, u dvorištu iste, nastala je poznata

Franjina Pjesma stvorova – pohvala Kralju svega stvorenoga. Već je u početku ondje Franjo bio primio svoju sugrađanku sv. Klaru i smjestio je, zajedno s njenim prvim sestrama, u crkvu sv. Jurja. Neposredno prije nego su izgrađeni veliki samostan i bazilika sv.

Mjesto preminuća sv. Klare

Klare, klarise su bile smještene upravo u crkvi sv. Damjana.

Slavljena je i sveta misa, koju smo pjesmom i čitanjima animirali upravo mi, novaci s Gorice, a predvodio fra Marko Ešegović, naš meštar. U svetištu trenutno boravi

Jaslice u Greccio-u

i franjevac dalmatinske provincije sv. Jeronima – fra Leopold, koji je sve novake upoznao s bitnim značajkama ovog svetišta. Kako je ono smješteno podalje od mjesta gdje smo bili smješteni, zapuhtili smo se prema autobusu. Došavši u samostan sestara franjevki, Marijinih misonarki, krenuli smo u veliku baziliku Santa Maria degli Angeli (Marija Anđeoska), popularno nazvanoj Porcijunkula, prema malenoj crkvi u središtu bazilike, kolijevci franjevaštva uopće. Odanle je sv. Franjo odaslao svoju prvu braću, neka, dvojica po dvojica, krenu po svijetu i pozivaju na obraćenje. Sudjelovali smo na svečanoj večernjoj

molitvi s talijanskom braćom, pa smo već tada bili primorani punom parom *parlati* talijanski.

Srijeda, 14. travnja, prošla nam je u obilasku eremitorija – mjesta osame, kamo su se franjevci od pamtivijeka povlačili u potrazi za unutamnim mirom i spoznajom Boga. Prvi je na redu bio franjevački samostan u Grecciu. Prije toga usput smo obišli i Rivortorto – mjesto

gdje su do danas očuvane neke od prvih nastambi braće. Danas je nad njima podignuta velika crkva. Poznato je prije svega po tome što je Franjo sa svojim drugovima ondje odsjeo nakon što je od pape primio dopuštenje za mali pokret življenoga evanđelja.

Srednjovjekovno mještašce Greccio poznato prije svega kao franjevački Betlehem, jer je ondje sv. Franjo 1223. Božić uljepšao prvim jaslicama u povijesti. U novoj je crkvi proslavljena misa, koju je predvodio fra Miroslav Ištuk, član samostanske zajednice u samostanu u Livnu. Čitači su bili kapucinski novaci, dok je misu sviranjem pratio fra Danijel, novak Bosne Srebrene. Pjevajući tradicionalne hrvatske božićne pjesme mogli smo doživjeti dio onog zanosa, koji je Franjo pokrenuo svojim božićnim angažmanom.

U samom su samostanu do danas ostali očuvani molitveni prostori i nekoliko prvih spavaonica – ćelija, među

- Na putovanju Asizom susreli smo s. Elviru Petrozzi, utemeljicu zajednice "Cenacolo" koja djeluje i u našoj domovini.

kojima je i ona sv. Bonaventure. Po završenu obilasku Greccia, zaputili smo se u Fonte Colombo – franjevački Sinaj. Kako je Mojsije nekoć na Sinaju od Boga primio Ploče Saveza, tako je i Franjo, povukavši se 1223. godine u osamu, napisao Regulu, po kojoj franjevci već stoljećima, i do današnjeg dana žive. Osim toga, samostan je poznat po tome što je Franjo dvije godine poslije pretrpio i operaciju očiju užarenim gvožđem. Blagoslovivši brata ognja, nije ni osjetio bolno paljenje sljepoočnica. Usto je, u malenoj kapelici uz prvotni samostan, očuvan franjevački Tau, koji se pripisuje upravo svetom Franji.

Usljedio je mjesto Foresta. Ondje je danas situirana komuna Mondo X, čiji se članovi još od 1960-ih godina iz raznih krajeva Europe odvikavaju od alkohola, droga i drugih poroka. Osnovao ju je Talijan fra Elizije, u nadi da će mladi, došavši onamo i ugledajući se na svetoga Franju doista i uspjeti u nakani da ponovno život udišu punim plućima na hvalu Bogu.

Ondje je nekoliko puta Franjo odsjeo, odmarajući od napornih putovanja. Najpoznatiji je njegov boravak obilježen zanimljivom pričom: Kad su mještani iz okolnog područja čuli da onamo treba doći asiški svetac, svi su odmah krenuli vidjeti ga vlastitim očima. Tamošnji je župnik imao velik vinograd, od čijeg je vina mogao živjeti cijelu godinu. Međutim, kako su hodočasnici bili gladni, a grožđe zrelo, uskoro su ostali tek neznatni ostatci u vinogradu. Franjo, vidjevši žalost u župnikovim očima, utješio ga je riječima da će oni ostatci dati dvostruko više

vina, nego je do sada mogao imati. I doista, župnik je povjerovao i od male količine grožđa, što je bilo ostalo za znatiželjnicima, dobio dvostruko više vina nego ijedne godine do tad. Tako je ovo mjesto poznato i po Franjinu

Izložak jednog od Franjinih habita

čudu vina. Nakon posjete Foresti posjetili smo još jedan eremitorij – Poggio Bustone, također poznat po franjevcima, koji su poput Franje onamo odlazili u potrazi za mirom.

Sutradan, u četvrtak, imali smo priliku, kao braća u početcima Reda, slaviti misu u maloj crkvi, koju je također popravio sveti Franjo, i koja se opravdano naziva kolijevkom franjevaštva. Svetu je misu predvodio fra Slavko Soldo, meštar hercegovačkih novaka, dok su novaci, ispunjeni radošću, misu pratili svojim pjevanjem. Popodne smo se uputili u još jedno eremitsko franjevačko svetište nazvano Carceri (tal. – zatvori), kamo se sveti Franjo sa svojim prvim sljedbenicima nerijetko povlačio u osamu. Pri povratku smo svratili u katedralu sv. Rufina – crkvu u kojoj se čuva, između ostalog i krstionica

u kojoj su kršteni ponajveći asiški sveci Franjo i Klara. Uvečer smo, zajedno s talijanskim novacima imali klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u crkvi svetog Damjana.

U petak, 16. travnja, obišli smo poznatu papinsku baziliku svetog Franje u starom gradu Asiza, gdje velika umjetnička djela Giottoa i drugih vrhunskih slikara srednjeg vijeka bdiju nad grobnicom svetoga Franje i Sacro Convento – samostan franjevac konventualaca. Svetu misu slavili smo na samom grobu, sjećajući se svoga Utemeljitelja i njegovih ideala, koji do današnjega dana nadahnjuju tolike njegove sljedbenike. Predvodio ju je meštar trsatskih novaka fra Zoran Bibić. Potom smo se uputili i do velikog samostana i bazilike sv. Klare, gdje se čuva originalni križ sv. Damjana, s kojeg je Franjo čuo Božji glas. Pohranjeno je tu i tijelo sv. Klare, uz nekolicinu relikvija. Usput smo obišli i Franjinu rodnu kuću. Na tom je mjestu danas podignuta crkva, u čast njegova prvog doma, gdje je proživio svoje prve dane sa svojim roditeljima Pikom i Petrom Bernadoneom.

Zahvalivši Bogu na udijeljenim milostima i časnim sestrama, što su nas kao svoju braću ugostili u svome samostanu, pozdravili smo se s Asizom i krenuli prema La Verni – mjestu gdje je sveti Franjo zadobio Kristove rane – stigme. U tamošnjem smo se samostanu upoznali

i s novacima Provincije Toscanne. Nakon procesije, koja se svaki dan slavi u čast svečevim ranama, slavili smo svetu misu, koju je predvodio naš meštar, fra Marko. Sutradan smo se uputili prema posljednjoj destinaciji prije povratka; krenuli smo za Padovu.

U Padovi smo posjetili veliku baziliku posvećenu velikom svecu Franjevačkog reda – svetome Anti. U njoj su pohranjeni i njegovi zemni ostaci, pa smo se nakratko i tu pomolili Bogu, po njegovu zagovoru. Potom smo se zaputili u franjevački kapucinski samostan, gdje je svojevremeno boravio hrvatski svetac – Leopold Bogdan Mandić. Uz njegov je grob podignuta i kapelica, gdje smo

slavili misu, koju je predvodio meštar kapucina – fra Žarko Lučić. Ponovno smo zahvalili Bogu na svemu što nam je u ovih nekoliko dana darovao po svetim mjestima koje smo posjetili.

Tako smo ponovno stigli u novicijat

Provincije sv. Ćirila i Metoda i marijansko svetište na Trsatu. Ondje smo proveli posljednje zajedničke trenutke međusobnog druženja s novacima. Pozdravivši se i poželjevši jedni drugima mir i ustrajnost u franjevačkoj formaciji, krenuli smo natrag u Livno. Uvjereni smo da će nas dojmovi s ovog franjevačkog hodočašća držati duže vrijeme, pri čemu će nam pomoći i fotografije s ovog našeg putovanja.

fra Danijel Stanić

Novaci s Trsata sa svojim magistrom

INTERVJU S FRA LOVROM GAVRANOM, PROVINCIJALOM FRANJEVAČKE PROVINCIJE BOSNE SREBRENE

Dugogodišnji misionar u Albaniji i na Kosovu, fra Lovro Gavran, član provincije Bosne Srebrene, na zadnjem je Provincijskom kapitulu izabran za provincijala. Imamo čast porazgovarati s njim o njegovu dosadašnjem pastoralnom radu. Fra Lovro, hvaljen Isus i Marija!

L.G. Uvijek Isus hvaljen bio! Pozdravljam sve mlade franjevce i želim svima MIR I DOBRO!

Vi ste već dulje vrijeme fratar-svećenik. Možete li nam ukratko opisati svoj put do redovništva i objasniti nam što vas je od svega više potaklo da budete bosanski ujak?

L.G. Neshvatljivi su putovi Božji. I svećeništvo i redovništvo ovise o Božjem pozivu. Bez toga nitko ne bi mogao ni postati svećenik ili redovnik, a pogotovo ne opstati kao takav, tj. biti vjeran i izdržati do kraja. Proroci govore o pozivu još od majčine utrobe. Može se tako govoriti i o našem pozivu. Bog nas je stvorio s već jasnim planom, koji smo mi slobodni prihvatiti na svoju sreću, ili ne prihvatiti – na svoju štetu, uz rizik gubitka smisla života.

Ne bih mogao navesti neki poseban trenutak, koji bi odlučno utjecao na moj poziv, ali ih je bilo mnogo, koji su doprinijeli razvoju i dozrijevanju one klice zvanja, koju mi je Bog usadio u dušu prije svega preko moje majke, ali i preko naših dobrih svećenika franjevaca, koji su služili našu župu Foču, kao fra Krešimir Karlović, fra Zdenko Marić i neki drugi.

Nisam imao nikakvih izvanrednih, čudesnih doživljaja Božjeg poziva, ali kad pogledam unazad vidim da je u svim prijelomnim trenucima moga života Bog bio na djelu – i onda kad su se stvari odvijale u skladu s mojim željama, kao i onda kad je štošta išlo protiv moje volje. Sve je vodilo ostva-

renju poziva koji mi je u početku izgledao samo kao neki nedostižni ideal, a s vremenom se konkretizirao kroz školu, vojsku, težnju prema misijama, te kroz praktično ostvarivanje svećeničke službe.

Postoji li netko tko Vam je usadio klicu zvanja, možda netko od rodbine ili Vaš župnik, tko Vam je, kao mladiću, predložio da se u svome narodu angažirate na ovaj način?

L.G. Iako potječem iz siromašne obitelji, koja je teško mogla i pomišljati o dugom školovanju djece, majčina je velika želja bila da joj barem jedan sin bude svećenik, a jedan liječnik. To su za nju bila najpoželjnija zvanja, ali ona svoje želje nije nikada nikome namestala. A i meni su se oba ta zvanja sviđala, tako da bih se vjerojatno posvetio medicini, da nisam mogao postati svećenik. Ali, hvala Bogu, „milošću Božjom jesam što jesam“ (1Kor 15,10).

Istina je da su mi mnogi dobri ljudi pomagali razvijati klicu zvanja koju su u meni zapazili, ali ne bih mogao reći da ju je netko od ljudi posijao. Božji je to dar. Mogu reći da su me pozitivno iznenadili osobito neki vjernici laici, koji mi nisu bili ništa u rodu. Samo smo se poznavali kao su-

sjedi. Kad su čuli da idem u sjemenište, tako su se obradovali i tako mi lijepu podršku dali, kao da se radi o njihovu sinu. Takvi doživljaji ohrabruju čovjeka da ustraje i kad je najteže.

Jeste li imali poteškoća na putu svoje formacije i kako ste svladali sve te teškoće? Kako biste nas novake ohrabрили, da odvažno nastavimo oplemenjivati svoje zvanje?

L.G. Nema dana bez poteškoća. Svaki rast i svaki razvoj zahtijeva kretanje od dobra prema boljem, koje je uvijek naporno. Kad čovjek ima pred očima jasan cilj, onda mu nije tako teško prihvaćati napore i svladavati poteškoće. Jer nismo mi tu radi nekog čovjeka, nego radi Boga... Ako netko dođe u samostan radi nekog čovjeka, kad se razočara u čovjeka, napustit će samostan. A ništa nije lakše nego razočarati se u čovjeka.

Najveći je promašaj ako netko misli da će u svećeničkom i redovničkom staležu pronaći nekakav svoj ovozemni interes. Takav će brzo uvidjeti da je promašio cilj i brzo će napustiti našu zajednicu. A kad bi i ostao, od njega nikad ne bi bilo ni pravog redovnika, ni dobrog svećenika. Nikad ne bi bio zadovoljan ni sa sobom ni s drugima. Bio bi na teret i sebi i drugima.

A tko dolazi u samostan radi Boga, da služi na slavu Božju i na spas njegovu narodu, on uza sve kušnje i nevolje ustraje, jer Bog nikada ne razočarava i uvijek nam daje dovoljno snage da nadvladamo sve poteškoće.

U posljednje vrijeme često Vas vidamo po različitim bosanskim župama, gdje u misnoj homiliji okupljenim mladima objašnjavate što je to duhovni poziv i kako na nj najbolje odgovoriti. Postoje li sad već plodovi toga truda?

L.G. Nešto se već vidi, ali žetva nikad ne slijedi neposredno nakon sjetve. Treba vremena, rada i

strpljenja. Mi žanjemo ono što su drugi sijali, a drugi će žeti ono što sijemo mi. Bog će svakoga nagraditi prema njegovim zaslugama, ali puna plaća stiže tek u vječnosti. Ovdje ubiremo samo neke plodove svoga rada, ali je većina onoga što postižemo nezasluzeni dar Božje milosti i plod molitve i rada drugih ljudi. Nek im svima bude na spasenje!

Kako ste reagirali na imenovanje provincijalom? Jeste li i u jednom trenutku pomislili na abdikaciju?

L.G. Kod nas nema imenovanja provincijala, nego izbor. Imenovanje bi se moglo dogoditi samo u izvanredno teškim okolnostima, što kod nas – hvala Bogu – nije slučaj. A kad je u pitanju izbor, onda čovjek ima nešto više vremena i da se psihički pripremi, pa da mu to ne bude kao grom iz vedra neba. Kad je poznato tko su kandidati za provincijala, onda je normalnije i poštenije na vrijeme odreći se kandidature, nego ne prihvatiti izbor. Budući da se nisam odrekao kandidature, bilo je normalno pozitivno odgovoriti na povjerenje braće.

Sada ste već misionar s bogatim životnim iskustvom – što Vas je potaknulo na takav jedan pothvat?

L.G. Misije su me oduševljavale još od sedmoga razreda osnovne škole, kad sam počeo čitati misijski list „Radosna vijest“. Sanjao sam o Africi i o Indiji, ali nisam pravio nikakve izvanredne pothvate, nego sam nastojao odgovoriti na potrebe vremena, u skladu sa svojim mogućnostima. Božja providnost je bila da sam poslan u vojsku na Kosovo, u Peć, a zatim u Đakovicu. U Đakovici sam upoznao naše fratre: pokojnog fra Emanuela Kljajića, fra Hila Kabashija, sadašnjeg biskupa u Albaniji, te fra Anđelka Kamenčića, koji također

krajeva, svaki pošten čovjek mora se uvijek držati osnovnih načela pravde i ljudskosti. Jedno od osnovnih načela jest sloboda svakoga čovjeka. Albanski narod na Kosovu je skupo platio svoju slobodu mnogim materijalnim i ljudskim žrtvama, stradanjima i progonstvima. Važno je da oni svoju slobodu žive ponosno i odgovorno prema svim žiteljima Kosova, bez obzira na vjersku i nacionalnu pripadnost.

Na koncu, imate li čitateljima uputiti prigodnu riječ?

L.G. Pretpostavljam da su čitatelji uglavnom franjevački novaci. Mogu im preporučiti prije svega da budu Bogu zahvalni za svoje zvanje i da se mole za ustrajnost. Tko se osjeća previše sigurnim u se i tko ne moli ponizno za milost ustrajnosti, vrlo brzo će se pokolebati i teško da će ustrajati, ukoliko ne promijeni svoje držanje. Zatim neka Bogu i Crkvi služe radosno – jer „Bog ljubi vesela darivatelja“ (2 Kor 9, 7b). Njihovo radosno, neusiljeno svjedočenje najbolja je promocija zvanja. I neka budu raspoloživi – na raspolaganju svojim poglavarima. Jer nismo došli ovamo vršiti svoju volju, nego volju Onoga koji nas je pozvao. Stoga nam nikad naše osobne želje ne bi smjele biti ispred dužnosti. Prvo dužnost i zajedničko dobro, a tek onda osobni interes! Ako se tako postavimo u životu, uvijek ćemo biti zadovoljni i nikakvi problemi neće nam moći poremetiti naš duhovni mir i omesti nas na putu prema idealu za koji živimo.

Fra Lovro, hvala Vam na vremenu izdvojenju za naš list. Želim Vam uspjeh u Vašem radu i djelovanju te da mladi na području naše Provincije shvate što je to poziv i da se ohrabre iskoračiti iz svijeta i poći stopama sv. Franje.

L.G. Hvala vama. Dao Bog da i naši mladi naraštaji doprinesu procvatu vjere i širenju Kraljevstva Božjega ne samo u našoj domovini, nego i diljem svijeta – kamo god ih pošalje Božja providnost i potreba Crkve. Za sve čitatelje lista „Novicijat“ molim Božji blagoslov i zagovor sv. Franje i svih naših nebeskih zaštitnika.

danas djeluje u Albaniji. Oni su me potakli na učenje albanskog jezika i predstavili mi potrebe Crkve među Albancima. Zbog toga sam i otišao na Kosovo, još prije ređenja (1980.). Jedva sam čekao da se otvori i Albanija, pa da i tamo mogu ići – i to se dogodilo 1991. god., pa sam skoro deset godina djelovao i u Albaniji. I vrlo rado bih nastavio – ako Bog da sreće i zdravlja...

Jeste li ikada zažalili što ste se odvojili od svoje domovine, ili ste je prepoznali na području svoga djelovanja?

L.G. „Gospodnja je zemlja i sve na njoj“ – kaže Sv. pismo (1Kor 10,26). Moja je domovina svako mjesto gdje me treba Katolička crkva. Uvjeren sam da je na čast i na korist domovini ako i drugdje po svijetu ima svoje ljude, koji rade za opće dobro. Osiromašenje je i za čovjeka osobno, a i za domovinu zatvoriti se u se i u svoje uske interese. Ja se s tim nikada ne bih mogao pomiriti. A kamo god pođeš, susrećeš dobre ljude, koji te svojom vjerom, svojom dobrotom i svojom kulturom obogaćuju – a preko tebe obogaćuju i tvoj narod i tvoju domovinu. S druge strane i ti si u prigodi mnoge dobre osobine svoga naroda i svoje domovine podijeliti s drugim narodima i tako i njih obogatiti. Stoga smatram da bismo se mi morali još daleko više otvarati nego što smo to činili do sad.

Na Kosovu ste bili upravo u vrijeme proglašavanja neovisnosti: kakvo je Vaše mišljenje, kad je u pitanju put do priznavanja novoosnovane države?

L.G. Ne bih se rado upuštao u politiku, jer se radi o vrlo osjetljivim pitanjima. Ali, na kraju

Razgovarao: fra Danijel Stanić

Web prezentacija našega Novicijata započela je 16. rujna 2009. godine. Prekosutra će biti punih četiri mjeseca. Na ovaj način pokušavamo reći nešto o životu mladića koji su se odlučili na život u franjevačkom pozivu. Novicijat je vrijeme u kojem kandidati za franjevačko bratstvo provode godinu dana kušnje u molitvi, radu, izučavanju života sv. Franje... A prvotni cilj nam je bio povezanost s braćom u provinciji.

14. prosinca, tj. prije mjesec dana postavili smo i brojač posjeta, i lijepo se iznenadili kada smo vidjeli da nas svakodnevno posjećuju iz svih krajeva svijeta. U proteklih mjesec dana imali smo preko 1.200 posjeta što je oko 40 posjeta dnevno. Neki posjetitelji nas pozdrave preko Knjige gostiju, neki nam se jave na novicijatsku e-mail adresu. Pitanja su raznovrsna, od toga kako se postaje franjevac?, što je to novicijat?, koja je razlika između franjevaca i ostalih svećenika...

Zahvaljujući ovakvom interesiranju i broju posjeta mislimo da ova stranica ispunjava svoj smisao postojanja.

Mogli ste primjetiti da ima praznih rubrika. I taj materijal spremamo i nadamo se njegovom brzom objelodanjenju. Do toga dana želimo Vam MIR I DOBRO!

PROSLAVA OSAMSTOTE OBLJETNICE OSNUTKA FRANJEVAČKOG POKRETA

U nedjelju, 30. kolovoza 2009., pet novaka i njihov meštar iz livanjskog samostana na Gorici uz dvojicu domaćih bogoslova krenulo je iz Livna u svetište sv. Ive u Podmilačje, na centralnu proslavu u povodu osamstote obljetnice utemeljenja Franjevačkog pokreta, koju je organizirala Konferencija južnoslavenskih provincijala.

Brojni vjernici imali su priliku sudjelovati proslavi uz oko 130 franjevaca, od kojih osamdesetak svećenika i pedesetak bogoslova i novaka, došavši iz svih krajeva BiH, Hrvatske, čak i Slovenije. Vrhunac proslave bila je sveta misa, koju je predvodio provincijal zadarske provincije i ujedno predsjednik Konferencije južnoslavenskih provincijala, fra Josip Sopta.

U homiliji je bilo riječi o samom osnivaču pokreta – svetome Franji, o prvim koracima njegovih sljedbenika, a dotaklo se i starih bosanskih ujaka, koji su stoljećima pomagali bh. narod na svim poljima života, otvarali škole i poučavali mladež, pisali brojna značajna djela bh. književnosti. Njima i svim ostalim fratrima ovom je misom iskazano toliko zavrijeđeno poštovanje.

Nakon svete mise bilo je organizirano druženje za narod, redovnike i redovnice na obali rijeke Vrbas. Uz kolo i šargiju zaplesalo je i mlado i staro, ne zaboravljajući dobre stare običaje naših predaka.

www.novicijat-bosnesrebrene.com

Podmilačje

Sjećanje na Franjine posljednje dane

U samostanskoj crkvi na Gorici u Livnu, franjevci iz samostana, kao i oni iz okolnih župa, zajedno s časnim sestrama franjevkama, kao i onim iz drugih kongregacija, livanjskim framašima, trećoredcima i okupljenim pukom, u subotu uvečer slavili su sv. misu i obred Preminuća sv. Franje Asiškoga. Ovim slavljem franjevci i vjernici prisjećaju se posljednjih trenutaka ovozemaljskog života sv. Franje, koji je i smrt nazvao sestricom, te joj zahvaljivao što ga vodi prema Stvoritelju.

Sv. misu i obrede preminuća predvodio

je gorički gvardijan fra Marko Semren.

U ovom svjetlu – nastavio je fra Marko – nastojmo čitati, meditirati, proučavati i živjeti Spise sv. Franje i ponovno otkrivati «Ljubav koja nije ljubljena» da bismo je uzljubili svim umom, svim srcem, svom dušom, svom snagom i svim bićem.

Posebnu ljepotu i draž proslavi Preminuća sv. Franje dalo je sudjelovanje franjevačkih novaka koji su zajedno s franjevačkim kandidatima i časnim sestrama otpjevali *Transitus* pod vodstvom profesorice glazbe gospođe Katarine Džeko.

PRVI PRIVREMENI ZAVJETI

Na četrnaestu nedjelju kroz godinu, 4. srpnja 2010. godine, u samostanskoj crkvi svetih apostola Petra i Pavla na Gorici u Livnu, četvorica novaka Franjevačke provincije Bosne Srebrene primila su prve privremene zavjete. Svetu misu i obred zavjetovanja predvodio je provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran, u asistenciji livanjskog gvardijana fra Marka Semren, meštara novaka i bogoslova fra Marka Ešegovića i fra Marinka Pejića, te desetak drugih svećenika.

Na samom početku misnog slavlja, livanjski gvardijan fra Marko zaželio je dobrodošlicu svima na misu zavjetovanja, posebice roditeljima i rodbini zavjetovanika koji su došli iz Tolise, Podmilačja i Kiseljaka.

U prigodnoj propovijedi provincijal je pozvao novozavjetovanike da budu spremni na svako poslanje i žrtvu koje Crkva od njih bude tražila.

Nakon svete mise zavjetovanja slavlje je nastavljeno zajedničkim ručkom u samostanskoj blagovaonici. Pri samom koncu ručka novozavjetovanik fra Ivan Mijatović je u ime ostalih no-

vozavjetovanika (Fra Bojana Martinovića, fra Julijana Madžara i fra Danijela Stanića) zahvalio na današnjem danu ocu provincijalu, samostanskoj zajednici, odgojiteljima, roditeljima, rodbini i prijateljima koji su ih u protekloj godini kušnje pratili svojim molitvama da ih dragi Bog usmjerava željenome cilju, a to je život u velikoj franjevačkoj obitelji.

U novicijatskoj 2009/2010. godini naši darovatelji su:

FRA ANTUN PERKOVIĆ, župnik, Kufstein (A), 150 €
FRA VELIMIR BAVRKA, župnik, G. Dubica, 330 KM
FRA JURO STIPIĆ, župnik, Gvozd (HR), 100 €
FRA IVAN LOVRIĆ, župnik, Ljubunčić, 500 KM
MARKO VIDIĆ, Gornja Dubica, 100 KM
FRA ŠIMO IVELJ, ž. vikar, Sivša, 115 KM
FRA BOŽO BLAŽEVIĆ, ž. vikar, Podhum, 50 KM
FRA ZORAN TADIĆ, župnik, Bila, 350 KM
FRA TVRTKO VRDOLJAK, župnik, Čuklić, 400 KM
FRA LJUDEVIT LASTA, župnik, Šuica, 100 €
FRA PERE KULIŠ, župnik, Vidoši, 300 KM
FRA JURE PAPIĆ, župnik, Podhum, 400 KM
FRA MARKO KOVAČIĆ, župnik, Ivanjska, 50 KM
SAMOSTAN LIVNO - GORICA, Fra Marko Semren, gvardijan, 1085 KM
SAMOSTAN KRALJEVA SUTJESKA, Fra Ilija Božić, gvardijan, 50 KM
FRA MARKO JUKIĆ, župnik, Livno, 692,50 KM
FRA IVAN ĆURIĆ, župnik, Žeravac, 200 HRK
FRA STIPO MARCINKOVIĆ, župnik, Sućuraj (HR), 200 HRK
VLČ. JOSIP SENJAK, župnik, Dobož, 100 KM
FRA DRAGO PRANJEŠ - ČARLI, župnik, Dolac, 115 KM
LUCIJA VIDOŠEVIĆ ANTE, Žume - župa Vitez, 50 KM
FRA SLAVKO PETRUŠIĆ, župnik, Zenica, 100 KM
FRA PAVO DOMINKOVIĆ, voditelj HKM Klagenfurt (A), 150 €
FRA STIPAN RADIĆ, ravnatelj HKO Kruh sv. Ante - Sarajevo, 100 €
FRA JOSO ORŠOLIĆ, župnik, Tišina, 100 KM
FRA KAZIMIR DOLIĆ, župnik, Suho Polje, 100 KM
FRA MIJO RAJIĆ, župnik, Sanski Most, 100 KM
FRA BLAŽ MARKOVIĆ, župnik, Špionica, 100 KM
FRA JURE PERIĆ, župnik, Gračac, 200 KM
FRA PETAR ANDRIJANIĆ, župnik, Sivša, 200 KM
FRA MOGOMIR KIKIĆ, voditelj HKM Traunreut (D), 100 €
BOŽO MILOLOŽA, Žabljak - župa Livno, 100 KM
FRA MATO POPOVIĆ, župnik, Brestovsko, 150 KM
FRA ILIJA JURIĆ, župnik, Bučići, 200 KM
SAMOSTAN JAJCE, Fra Niko Petonjić, gvardijan, 200 €
FRA EMANUEL JURIĆ, župnik, Zaton Veliki (HR), 200 HRK
FRA IVICA MATIĆ, župnik, Bihać, 100 €
FRA VICE TOMAS, ž. vikar, Brestovsko, 100 KM
FRA MATO CVJETKOVIĆ, župnik, Banbrdo - Lepenica, 100 KM
FRA DARIO UDOVIČIĆ, sam. i župni vikar, Dubrave, 200 KM
FRA IVICA ALILOVIĆ, župnik, BAD CAMBERG (D), 600 KN
FRA NIKO STJEPANOVIĆ, župnik, ORTENBURG (D), 100 €

HVALA VAM ŠTO MISLITE NA NAS!

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (OFM)

Trsat
Frankopanski trg 12
HR - 51000 RIJEKA

Tel: 00385-51/452 - 916

Novicijat Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (OFM)

Visovac
HR - 22324 DRINOVCI

Tel: 00385-22/775 - 766
e-mail: novicijat@visovac.hr

Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrene (OFM)

Gorička cesta bb
BiH - 80101 LIVNO

Tel: 00387-34/201 - 390
web: www.novicijat-bosnesrebrene.com

Novicijat Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (OFM)

Trg sv. Ante 1
Humac
BiH - 88320 LJUBUŠKI

Tel: 00387-39/832-583

Frančiškanski novicijat Frančiškanske province sv. Križa (OFM)

Skalniška 17
Sveta Gora
SLO - 5250 Solkan

Tel: 00386-41/78 18 13

Novaci u Asizu